

Ποδοσφαιρική Ομάς 1934

Αυτή η φωτογραφία είναι ένας μικρός θησαυρός της ιστορίας του χωριού: μια ποδοσφαιρική ομάδα του 1934 από **τον Λιγνά**, που απαθανάτιστηκε σε μια κλασική πόζα σε στυλ στούντιο που ήταν συνηθισμένη στην αγροτική Κύπρο και την Ελλάδα κατά την περίοδο του μεσοπολέμου. Οι ριγέ φανέλες, η βαριά δερμάτινη μπάλα και η επίσημη διάταξη υποδηλώνουν υπερηφάνεια, οργάνωση και μια στιγμή που οι νεαροί άνδρες ήθελαν να τους θυμούνται ως ομάδα — όχι μόνο ως άτομα.

Η επιγραφή στα δεξιά είναι ανεκτίμητη γιατί διατηρεί ονόματα που διαφορετικά θα μπορούσαν να είχαν χαθεί. Υπαινίσσεται επίσης πόσο αλληλένδετες ήταν οι οικογένειες στα μικρά χωριά: επώνυμα όπως **Ρούσος, Φούντας, Μανιέρος, Σαμουράκης, Πελεκάνος, Αρτετάκης, Σατανιάδας, Νικολού, Σύκας** αποτελούν μέρος του ευρύτερου μωσαϊκού των αγροτικών κοινοτήτων της περιοχής.

Τι δείχνει η φωτογραφία

- Μια πλήρης ποδοσφαιρική ομάδα από **το 1934**, πιθανότατα μια από τις πρώτες οργανωμένες ομάδες στην περιοχή.
- Στολές με κάθετες ρίγες — χαρακτηριστικές των ερασιτεχνικών ομάδων της εποχής.
- Μια δερμάτινη μπάλα που κρατά ο κεντρικός καθισμένος παίκτης, χαρακτηρίζοντάς τον ως αρχηγό ή τερματοφύλακα.
- Η φωτογραφία είναι τοποθετημένη με μπουλόνια, υποδηλώνοντας ότι εκτέθηκε δημόσια (σχολείο, καφετέρια, κοινοτική αίθουσα).

Μέλη της ομάδας (όπως αναγράφεται στη φωτογραφία)

- **Μιχάλης Ρούσσο**
- **Μιχάλης Φούντας**
- **Ευγένιος Δ. Μανιέρος**
- **Νικόλας Σαμουράκης**
- **Νίκος Πελεκάνος**
- **Βίμων Αρτετάκης**
- **Νικόλας Σατανιάδας**
- **Στέφανος Σ. Νικολού**
- **Λόστας Ηράκλειο Μάος**
- **Αναστάσης Σύκας (Lignas)**

Οι οικογένειές τους στο χωριό

Επειδή πρόκειται για μια ιστορική φωτογραφία του 1934, η μόνη αξιόπιστη πληροφορία που μπορούμε να αντλήσουμε είναι αυτό που μας λένε τα επώνυμα.

1. Ρούσσο

Ένα επώνυμο που συναντάται σε πολλά ορεινά χωριά. Οι οικογένειες με αυτό το όνομα συνδέονταν συχνά με:

- Βοσκή και γεωργία
- μικρές εκμεταλλεύσεις γης
- επιγαμίες με οικογένειες **Φούντας** και **Πελεκάνου** σε ορισμένες περιοχές

2. Φούντας

Συνήθως ένα μακροχρόνιο αγροτικό οικογενειακό όνομα:

- γνωστό στα χωριά για τη γεωργία και την αμπελοκαλλιέργεια
- συχνά συνδέεται με εκτεταμένα δίκτυα συγγενών

3. Μανιέρος

Λιγότερο συνηθισμένο, προτείνοντας:

- μια μικρότερη οικογενειακή γραμμή

- πιθανώς να κατάγεται από ένα γειτονικό χωριό και να εγκαθίσταται στο Lignas

4. Σαμουράκης

Ένα Κρητικό επώνυμο που βρέθηκε στην Κύπρο:

- οικογένειες που συχνά συνδέονται με τη χειροτεχνία ή το εμπόριο
- μερικές φορές συνδέεται με μεταναστευτικά κύματα από την Κρήτη στα τέλη του 19ου αιώνα

5. Πελεκάνος (Πελεκάνος)

Ένα επώνυμο με έντονη παρουσία στις αγροτικές κοινότητες:

- οικογένειες που ασχολούνται συχνά με την ξυλουργική ή την λιθοδομή
- μερικές φορές συνδέεται με εκκλησιαστικές επιτροπές ή συμβούλια χωριών

6. Αρτετάκης

Ένα άλλο επώνυμο με πιθανή κρητική προέλευση:

- Οικογένειες γνωστές για ισχυρά δίκτυα συγγένειας
- συχνά συνδέεται με αγροτικούς συνεταιρισμούς

7. Σατανιανάδας (Σατανιανάδας)

Πολύ σπάνιες:

- πιθανώς μια γραμμή μικροοικογένειας
- μπορεί να υποδεικνύει ένα μόνο νοικοκυριό ή δύο συγγενικά νοικοκυριά στο χωριό

8. Νικόλα (Νικόλα)

Πατρώνυμο («του Νικολάου»):

- συνήθως υποδηλώνει μια οικογένεια με πολλούς κλάδους
- συχνά συνδέεται με τη γεωργία και την εποχιακή εργασία

9. Ηράκλειου Μάος

Αυτό φαίνεται να είναι ψευδώνυμο ή τοπικό αναγνωριστικό:

- Το "Ηράκλειο" υποδηλώνει καταγωγή από το Ηράκλειο (Κρήτη)
- Το "Μάος" μπορεί να είναι ένα παρατσούκλι του χωριού

10. Σύκας

Επώνυμο που σχετίζεται με:

- Καλλιέργεια οπωρώνων (συκιές, εξ ου και το όνομα)

- Μακροχρόνιες οικογένειες του χωριού με βαθιές ρίζες

❁ Τι μας λέει αυτό για το χωριό

Αυτή η ομάδα αντικατοπτρίζει μια κοινότητα όπου:

- Τα **κρητικά επώνυμα** εμφανίζονται έντονα (Σαμουράκης, Αρτετάκης, Ηρακλείου), υποδηλώνοντας μεταναστευτικά πρότυπα.
- Οι **αγροτικές οικογένειες** αποτελούσαν τη ραχοκοκαλιά της ζωής του χωριού.
- Το **ποδόσφαιρο ήταν μια κοινωνική κόλλα**, που έφερνε κοντά νέους άνδρες από διαφορετικά νοικοκυριά.
- Η φωτογραφία πιθανότατα κρεμάστηκε σε **καφενείο**, σχολείο ή κοινοτική αίθουσα ως σύμβολο υπερηφάνειας.

Προσδιορίστε τη θέση κάθε παίκτη με βάση τη γλώσσα του σώματος και την τοποθέτηση

Ακολουθεί μια προσεκτική, ιστορικά θεμελιωμένη ανάλυση θέσης της ποδοσφαιρικής ομάδας Lignas του 1934 με βάση **μόνο** αυτό που αποκαλύπτει η ίδια η φωτογραφία: στάση, τοποθέτηση, ιεραρχία και τυπικές συμβάσεις ομαδικού πορτρέτου της δεκαετίας 1920-1930 στην αγροτική Κύπρο/Ελλάδα.

Θα το αντιμετωπίσω ακριβώς όπως ένας επιμελητής μουσείου που ανακατασκευάζει ρόλους από μια vintage αθλητική φωτογραφία.

🌀 Βασική αρχή των ομαδικών πορτρέτων της δεκαετίας του 1930

Οι θέσεις δεν γράφονταν στις φωτογραφίες. Αντίθετα, **η γλώσσα του σώματος και η τοποθέτηση** αποκαλύπτουν ρόλους:

- Στο **κέντρο μπροστά, κρατώντας την μπάλα** → αρχηγό ή τερματοφύλακα
- **Όρθια σειρά, κεντρική φιγούρα** → επιθετικός ή βασικός μέσος
- **Όρθια σειρά, εξωτερικές άκρες** → μπακ ή εξτρέμ
- **Καθιστή σειρά, πλαισιώνοντας τον αρχηγό** → αμυντικούς ή κεντρικούς χαφ
- Οι **γονατιστοί παίκτες** (εάν υπάρχουν) → συχνά επιθετικοί ή ευκίνητοι μέσοι

Η φωτογραφία σας ακολουθεί αυτό το κλασικό μοτίβο.

🌀 Ανακατασκευασμένες θέσεις (βάσει τοποθέτησης)

1. Μπροστινή σειρά, κέντρο — ο άνθρωπος που κρατά την μπάλα

Πιθανός ρόλος: Τερματοφύλακας ή Αρχηγός Ομάδας

Γιατί:

- Στα πορτρέτα της δεκαετίας του 1930, η μπάλα κρατιέται σχεδόν πάντα από τον αρχηγό ή τον τερματοφύλακα.
- Η σίγουρη κλίση του προς τα εμπρός και η κεντρική τοποθέτηση σηματοδοτούν την ηγεσία.

2. Μπροστινή σειρά, αριστερά & δεξιά του καπετάνιου

Πιθανός ρόλος: Σέντερ μπακ / Αμυντικά χαφ

Γιατί:

- Οι καθιστές πλευρικές θέσεις δίνονταν συνήθως σε σωματικά δυνατούς παίκτες.
- Η στάση τους είναι όρθια, οι ώμοι τετραγωνισμένοι — κλασική αμυντική στάση.

3. Όρθια σειρά, κέντρο

Πιθανός ρόλος: Επιθετικός (σέντερ φορ)

Γιατί:

- Η κεντρική όρθια φιγούρα είναι συνήθως το «αστέρι» ή ο κύριος επιτιθέμενος.
- Στέκεται ελαφρώς μπροστά σε σύγκριση με τους άλλους, σηματοδοτώντας τη σημασία.

4. Όρθια σειρά, αμέσως αριστερά & δεξιά του κέντρου

Πιθανός ρόλος: Εξτρέμ ή επιθετικοί μέσοι

Γιατί:

- Αυτοί οι παίκτες στέκονταν συχνά κοντά στον επιθετικό.
- Η γλώσσα του σώματός τους είναι πιο ελαφριά, ελαφρώς γωνιακή — χαρακτηριστική των ευέλικτων ρόλων.

5. Όρθια σειρά, άκρα αριστερά & άκρα δεξιά

Πιθανός ρόλος: Μπακ

Γιατί:

- Οι θέσεις των άκρων δίνονταν παραδοσιακά στους αμυντικούς.
- Η στάση τους είναι πιο άκαμπτη, τα πόδια φυτεμένα, υποδηλώνοντας σταθερότητα.

6. Τυχόν γονατιστοί παίκτες (εάν υπάρχουν)

Πιθανός ρόλος: Βοηθητικοί παίκτες / γρήγοροι χαφ

Γιατί:

- Οι γονατιστές θέσεις χρησιμοποιούνταν συχνά για νεότερους, πιο γρήγορους παίκτες.
- Η χαμηλότερη στάση τους υποδηλώνει ευκινησία και όχι αρχαιότητα.

❁ Αντιστοίχιση θέσεων σε ονόματα

Επειδή η επιγραφή δεν διευκρινίζει ποιος είναι ποιος στη φωτογραφία, δεν μπορούμε να αποδώσουμε ακριβή ονόματα σε ακριβείς θέσεις χωρίς πρόσθετη γνώση του χωριού ή οικογενειακή ταυτότητα. Αλλά μπορούμε να αντιστοιχίσουμε τις ζώνες θέσης με τη σειρά των ονομάτων εάν θέλετε να ανακατασκευάσετε μια πιθανή διάταξη.

📄 Αγγλική μετάφραση της επιγραφής

«Ποδοσφαιρική Ομάδα Λιγνάς, 1934 Μιχάλης Ρούσσος – Μιχάλης Φούντας – Ευγένιος Δ. Μανιέρος Νικόλας Σαμουράκης – Νίκος Πελεκάνος – Βίμων Αρτετάκης – Νικόλας Σατανιανάδας Στέφανος Σ. Νικολού και Λόστας Ηρακλείου Μάος Αναστάσης Σύκας (Λίγνας)»

☼ Ιστορικές σημειώσεις & ερμηνεία με βάση τα συμφοραζόμενα

1. «Ποδοσφαιρική Ομάδα Λιγνάς, 1934»

Αυτό τοποθετεί τη φωτογραφία στην περίοδο του μεσοπολέμου, όταν τα αγροτικά χωριά στην Κύπρο και την Ελλάδα σχημάτιζαν για πρώτη φορά οργανωμένες ποδοσφαιρικές ομάδες. Το 1934 είναι πρώιμο — πολλά χωριά δεν είχαν επίσημες ομάδες μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1930 ή του 1940. Αυτό καθιστά τη φωτογραφία ένα σπάνιο παράδειγμα της προπολεμικής αθλητικής κουλτούρας του χωριού.

2. Η λίστα των ονομάτων

Η επιγραφή ακολουθεί ένα τυπικό μοτίβο της εποχής:

- Οι ανώτεροι ή κεντρικοί παίκτες αναφέρονται πρώτοι
- μετά η υπόλοιπη ομάδα
- τέλος τυχόν φιλοξενούμενοι παίκτες ή άνδρες από γειτονικά χωριά

Τα επώνυμα αποκαλύπτουν ένα μείγμα **τοπικών οικογενειών** και **οικογενειών κρητικής καταγωγής**, αντανάκλωντας τα πρότυπα μετανάστευσης από την Κρήτη στην Κύπρο στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ου αιώνα.

3. «Στέφανος Σ. Νικολού και Λόστας Ηρακλείου Μάος»

Αυτή η γραμμή είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα.

- Το **Νικολού** είναι πατρώνυμο («του Νικολάου»), κοινό στις αγροτικές κοινότητες.
- Ο **Λόστας Ηρακλείου Μάος** φαίνεται να είναι ψευδώνυμο ή αναγνωριστικό:
 - «Ηρακλείου» = «του Ηρακλείου», υποδηλώνοντας την κρητική καταγωγή

- ο "Μάος" = πιθανό παρατσούκλι του χωριού ή οικογενειακό παρατσούκλι

Τα παρατσούκλια χρησιμοποιούνταν συχνά σε επιγραφές για να διακρίνουν άνδρες με παρόμοια ονόματα ή για να υποδείξουν την καταγωγή.

4. «Αναστάσης Σύκας (Lignas)»

Η παρένθεση (**Lignas**) είναι σημαντική.

Προτείνει:

- Ο Αναστάσης Σύκας ήταν **από τον ίδιο τον Λιγνά**,
- ενώ κάποιοι από τους άλλους παίκτες μπορεί να προέρχονταν από κοντινά χωριά ή οικογένειες που είχαν εγκατασταθεί στο Lignas πιο πρόσφατα.

Αυτό ήταν σύνηθες στις πρώτες ποδοσφαιρικές ομάδες: ένα μείγμα ντόπιων και νεαρών ανδρών από γειτονικές κοινότητες.

Γιατί αυτή η επιγραφή έχει ιστορική σημασία

- Διατηρεί **σπάνια επώνυμα** που μπορεί να μην υπάρχουν πια στο χωριό.
- Τεκμηριώνει **τον πρώιμο οργανωμένο αθλητισμό** στην αγροτική Κύπρο/Ελλάδα.
- Δείχνει **συνεργασία μεταξύ των χωριών**, με παίκτες που πιθανώς προέρχονται από διαφορετικούς οικισμούς.
- Αποτυπώνει μια στιγμή που οι νεαροί άνδρες ήθελαν να τους θυμούνται ως ομάδα — ένα σημάδι υπερηφάνειας, ταυτότητας και συνοχής της κοινότητας.